

Toewijzingsbesluit Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB) - Veerdienst Gorssel–Wilp (Dommerholtsveer)

De raad van de gemeente Voorst,
gelet op:

- artikel 14 en artikel 106, tweede lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU);
- het Besluit van de Europese Commissie van 20 december 2011 inzake de toepassing van artikel 106, lid 2, VWEU op staatssteun in de vorm van compensatie voor de openbare dienst, verleend aan bepaalde met het beheer van diensten van algemeen economisch belang belaste ondernemingen (2012/21/EU) ("DAEB Vrijstellingsbesluit");
- artikel 160, eerste lid, onderdeel a, van de Gemeentewet;

overwegende dat:

- de voet-fietsveer Gorssel–Wilp een onmisbare schakel vormt in het regionale fietsnetwerk en bijdraagt aan de bereikbaarheid van het buitengebied, terwijl zij tevens een laagdrempelige, milieuvriendelijke en veilige oversteekmogelijkheid over de IJssel (tussen gemeente Voorst en gemeente Lochem) biedt voor inwoners en bezoekers, waarmee zij de leefbaarheid van het gebied versterkt;
- deze veerdienst belangrijk is voor het stimuleren van recreatief en toeristisch fietsverkeer, in lijn met het provinciale beleid gericht op duurzame mobiliteit en versterking van de vrijetijdseconomie;
- uit het Onderzoek Toekomstbestendige Gelderse Veren (2022) blijkt dat het maatschappelijke en economische belang van veerdiensten als deze groot is, terwijl de exploitatie zonder structurele overheidssteun niet rendabel is;
- het wegvallen van het Gelders Verenfonds per 2024 de financiële continuïteit van de veerdienst verder onder druk zet, en de nieuwe provinciale subsidieregeling alleen toegankelijk is indien de dienst is aangewezen als DAEB;
- de exploitatie van de veerdienst momenteel wordt uitgevoerd door Van der Velde's Sleep- en Peilwerken B.V. op basis van een concessieovereenkomst, maar dat er sprake is van een structureel exploitatietekort doordat de veerdienst een seizoensgebonden karakter heeft en zich richt op een beperkte doelgroep van voornamelijk recreatieve voetgangers en fietsers, waardoor commerciële exploitatie zonder overheidssteun niet haalbaar is;
- er sprake is van marktfalen en er geen andere partijen bekend zijn die bereid zijn deze dienst te exploiteren;
- het in stand houden van deze veerverbinding daarom uitsluitend mogelijk is met structurele financiële ondersteuning, die juridisch geborgd moet worden via een aanwijzing als Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB);

B E S L U I T:

1. De voet-fietsveer Gorssel–Wilp (Dommerholtsveer) aan te wijzen als Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB);
2. Deze aanwijzing met terugwerkende kracht van toepassing te verklaren vanaf 1 januari 2024;
3. De uitvoering van deze DAEB op te dragen aan Van der Velde's Sleep- en Peilwerken B.V., conform de concessieovereenkomst van 1 januari 2024. In deze overeenkomst zijn onder meer de volgende afspraken vastgelegd:
 - Looptijd en verlenging:
De concessie heeft een looptijd van vijf jaar (van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2029), met de mogelijkheid voor de gemeenten om deze eenzijdig met nog eens vijf jaar te verlengen.
 - Dienstverlening:
De exploitant verzorgt de veerdienst gedurende minimaal 26 aaneengesloten weken per jaar, dagelijks tussen 9.30 en 18.00 uur. De dienst is gericht op voetgangers en fietsers.
 - Veerpont en veiligheid:
De exploitant zet de veerpont Dommerholt in en is verantwoordelijk voor het naleven van alle relevante wet- en regelgeving, waaronder de veiligheidseisen van de Scheepvaartinspectie. Bij uitval zorgt de exploitant voor vervangend vervoer.
 - Financiële compensatie:
De exploitant ontvangt een jaarlijkse concessievergoeding van € 84.500 (prijsspeil 2024), die jaarlijks per 1 januari wordt geïndexeerd op basis van de consumentenprijsindex (CPI) voor alle huishoudens (basisjaar 2019=100).
De vergoeding wordt jaarlijks in één termijn uitbetaald, na ontvangst van een correcte factuur. De gemeente Lochem treedt hierbij op als penvoerder namens beide gemeenten.
 - Verrekening bij uitval of beëindiging:

Indien de veerdienst tijdelijk niet wordt uitgevoerd als gevolg van technische storingen of andere oorzaken die aan de exploitant zijn toe te rekenen, wordt de vergoeding naar rato gekort. Bij tussentijdse beëindiging wordt de vergoeding evenredig berekend op basis van het aantal vaardagen ten opzichte van het gemiddelde over de afgelopen vijf jaar.

- **Tarieven en toezicht:**
De tarieven voor passagiers zijn gemaximeerd en vastgelegd in de overeenkomst. Indexering is volgens de overeenkomst toegestaan, maar verhoging boven de index vereist toestemming van de gemeenten.
- **Aansprakelijkheid en sancties:**
De exploitant is volledig verantwoordelijk voor de uitvoering van de dienst en vrijwaart de gemeenten voor aansprakelijkheid. Bij niet-naleving kunnen boetes worden opgelegd en kan de overeenkomst worden ontbonden.

Te bepalen dat dit besluit in werking treedt op de dag na de bekendmaking met terugwerkende kracht tot 1 januari 2024. Deze aanwijzing als DAEB geldt voor de duur van de concessieovereenkomst (van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2029), tenzij eerder gewijzigd, verlengd of ingetrokken. Wanneer de concessieovereenkomst met de exploitant wordt verlengd dan blijft deze dienst belast met de aanwijzing als DAEB.

PARAMETERS VOOR BEREKENING VAN CONCESSIEVERGOEDING

De hoogte van de concessievergoeding is gebaseerd op een analyse van de verwachte kosten en de te realiseren baten uit veergelden. Deze kosten omvatten onder meer personeelskosten (zoals salarissen, sociale lasten, bedrijfskleding en reis- en verblijfskosten), exploitatiekosten (zoals brandstof, onderhoud en overige operationele uitgaven), kapitaalslasten (zoals afschrijvingen en rente), en overige kosten zoals administratie, verzekeringen en huisvesting. Daarnaast is een ondernemersvergoeding opgenomen, waarmee rekening wordt gehouden met het ondernemersrisico dat de exploitant draagt. De baten bestaan uitsluitend uit veergelden van voetgangers en fietsers.

De concessievergoeding is daarom vastgesteld als het verschil tussen de structurele exploitatiekosten en de verwachte baten. Daarbij is rekening gehouden met het seizoensgebonden en recreatieve karakter van de dienst, evenals met het risico dat het veer uit de vaart moet worden genomen bij extreem hoog of laag water in de IJssel als gevolg van steeds extremere weersomstandigheden.

MONITORING VAN DE COMPENSATIE EN DE ACTIVITEITEN EN CONTROLE OP OVERCOMPENSATIE

De concessiehouder is verplicht om jaarlijks een gespecificeerde rittenadministratie en een financiële verantwoording te overleggen, voorzien van een samenstellingsverklaring. Deze stukken dienen uiterlijk vijf maanden na afloop van het boekjaar te worden ingediend. De rittenadministratie omvat onder meer het aantal overtochten, de toegepaste tarieven en relevante bijzonderheden, zoals uitval als gevolg van weersomstandigheden. De gemeenten behouden zich het recht voor om op eerste verzoek inzage te verkrijgen in deze administratie.

Ter waarborging van de naleving van de contractuele verplichtingen is ook vastgelegd dat, bij verzuim, de gemeenten de exploitant schriftelijk in gebreke kunnen stellen. Indien de exploitant binnen acht dagen na de ingebrekestelling zijn verplichtingen niet alsnog nakomt, is hij aansprakelijk voor alle schade die de gemeenten als gevolg daarvan lijden. In een dergelijk geval behouden de gemeenten zich het recht voor de overeenkomst te ontbinden en de uitvoering van de veerdienst aan een derde partij op te dragen. Alle hieruit voortvloeiende kosten, directe schade en gevolgschade worden volledig op de exploitant verhaald.

Daarnaast is bepaald dat, behoudens overmacht en zonder voorafgaande toestemming van de gemeenten, voor ieder uur waarin de veerpont niet operationeel is, een boete van € 100 kan worden opgelegd. Deze boete kan worden verrekend met openstaande facturen. Het opleggen van deze boete laat onverlet het recht van de gemeenten om aanvullende schadevergoeding te vorderen of nakoming van de overeenkomst te eisen.

Ten slotte, is in de nieuwe concessieovereenkomst afgesproken dat de tarieven voor de veerdienst zijn verhoogd ten opzichte van eerdere jaren. Deze tariefaanpassing is doorgevoerd met het oog op het verhogen van de opbrengsten uit veergelden, wat heeft geleid tot een verlaging van de concessievergoeding. Hiermee is een evenwichtiger verhouding tussen kosten en baten gerealiseerd en wordt het risico op overcompensatie verder gemitigeerd.

Publicatie en bezwaar

Bent u belanghebbende en bent u het niet eens met het besluit? Dan kunt u binnen zes weken na de dag van bekendmaking van het besluit schriftelijk bezwaar maken bij de gemeenteraad. Het e-mailadres is raad@voorst.nl. Dit besluit treedt direct in werking, ook al maakt iemand bezwaar. Bent u van mening dat, zolang nog niet op het bezwaarschrift is beslist, de rechter het besluit buiten werking moet stellen? Dan vraagt u bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Gelderland, Team bestuursrecht (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een voorlopige voorziening aan. U kunt alleen een voorlopige voorziening aanvragen als u bezwaar heeft gemaakt. Ook moet er sprake zijn van een spoedeisend belang.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 7 juli 2025.

de raad

Bert Jan Urban, griffier

Paula Jorritsma-Verkade, burgemeester